

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN IAȘI
EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a – SIMULARE

21 ianuarie 2020

Probă scrisă la limba și literatura română

Variantă 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de două ore.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citește următorul text:

*Văzduhu-i plin de ciripiri;
De sus, o ploaie de lumină
Îneacă-n raze, în grădină,
Însângerații trandafiri.*

*Și prin miros pătrunzător
Și-amețitor de iasomie,
Un vânt de vară-ncet adie,
D-alintă florile ușor.*

*Am rupt o galbenă lelea,
Pierdută-n valuri de sulfină,
Și-am ridicat-o la lumină...
Frumos trec razele prin ea!*

*Întreagă-n aur o cuprind
Și dă printr-însa să străbată,
De pare toată-nflăcărată
Și parcă foile-i se-aprind.*

*Acolo rîd în taină blînd,
Și cată parcă să se-ascunză
Crăițe două sub o frunză:
Cu drag le-am sărutat pe rînd.*

*Și-un fluture din zbor l-am prins,
Ce rătăcise prin grădină,
Pierdut în marea de lumină
Și alb de parcă era nins...*

Alice Călugăru, În grădină

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Transcrie, din prima strofă a textului, un cuvânt cu sens propriu și unul cu sens figurat. **4 puncte**
2. Menționează rolul cratimei din secvența: *Pierdută-n valuri de sulfină.* **4 puncte**
3. Explică modul de formare a unui cuvânt obținut prin conversiune și a unui cuvânt obținut prin derivare din primele trei strofe ale poeziei. **4 puncte**
4. Extrage, din strofa a patra, un cuvânt cu diftong și, respectiv, unul cu vocale în hiat. **4 puncte**
5. Precizează tipul rimei din textul dat, precum și măsura primului vers din ultima strofă. **4 puncte**
6. Selectează, din text, două figuri de stil diferite, precizând felul lor. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la specia literară *pastel* a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi patru trăsături ale pastelului;
- să ilustrezi două trăsături ale pastelului, valorificând textul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul minim de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea

(36 de puncte)

Citește următorul text:

Potrivit istoricilor, lalelele s-au dezvoltat în Asia, la granița dintre China, Tibet, Rusia și Afganistan. Este unul dintre cele mai neprielnice locuri de pe planetă, un loc în care cu greu ne-am imagina că poate crește o floare. De aici, din Asia Centrală, de la poalele munților Tian Shan, laleaua sălbatică s-a răspândit în mod natural spre vest, ajungând până pe malurile Mării Negre. [...]

Sursele istorice nu au înregistrat exact momentul sosirii lalelei în Europa. Este posibil ca floarea să fi ajuns întâmplător pe meleagurile europene, cândva în Evul Mediu, dar dacă a făcut-o, ea nu a atras atenția nimănui. Abia după jumătatea secolului al XVI-lea, specialiștii în botanică încep să vorbească despre lalele, cam în aceeași perioadă în care primele flori ar fi fost aduse de la Istanbul la Viena de către Oghier Ghislain de Busbecq, ambasador al Imperiului Romano-German în capitala otomană între anii 1554-1562. Însă la 1559 câteva lalele se găseau deja într-o grădină din Bavaria, înainte ca Busbecq să se întoarcă de la Istanbul; cum au ajuns acolo nu se știe. Cel care a descris floarea (era un soi de culoare roșie), Conrad Gessner, nota totuși că bulbii proveniseră de undeva din zona Bizanțului sau a Cappadociei.

Odată ajunsă în Europa, laleaua s-a răspândit repede și a căpătat o faimă aparte.

Alina Lupșor, *Laleaua, floarea care a cucerit Europa*,
text publicat pe www.historia.ro

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:

- numele munților de la poalele cărora s-a răspândit laleaua sălbatică;
- perioada în care specialiștii în botanică încep să vorbească despre lalele.

4 puncte

2. Precizează funcția pe care a ocupat-o, în capitala otomană, cel care, conform informațiilor din text, ar fi adus primele lalele de la Istanbul la Viena. **4 puncte**

3. Notează genul și cazul cuvintelor subliniate în secvența: *Sursele istorice nu au înregistrat exact momentul sosirii lalelei în Europa.* **4 puncte**

4. Scrie diateza și modul verbelor subliniate din secvența următoare: *Este unul dintre cele mai neprielnice locuri de pe planetă, un loc în care cu greu ne-am imagina că poate crește o floare.* **4 puncte**

5. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în structura următoare, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *Abia după jumătatea secolului al XVI-lea, specialiștii în botanică încep să vorbească despre lalele, cam în aceeași perioadă în care primele flori ar fi fost aduse de la Istanbul la Viena de către Oghier Ghislain de Busbecq [...].* **4 puncte**

6. Construiște o frază alcătuită din două propoziții aflate în raport de coordonare adversativă. **4 puncte**

B. Redactează o narațiune de 150-300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută în timpul unei activități de protejare a naturii. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
- să precizezi două elemente ale cadrului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat tipului de compunere cerut;
- să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **14 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.).